

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 420/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. K. J., S., zastúpeného JUDr. J. U., Advokátska kancelária CH., s. r. o., T., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 To 97/2008 z 5. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. K. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. februára 2010 doručená sťažnosť MUDr. K. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy,

práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením Krajského súd v Trenčíne sp. zn. 2 To 97/2008 z 5. novembra 2009 (ďalej len „krajský súd“ a „uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 89/2005 z 3. júna 2008 uznaný vinným pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a 2 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinný do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“) na tom skutkovom základe, že napriek ukončenému vysokoškolskému vzdelaniu v odbore medicína a lekárska prax, neposkytol v období od 8. augusta 2002 do 21. júna 2003 pacientke E. P., ktorá trpela onkologickým ochorením - zhubným nádorom ľavého prsníka, odbornú lekársku pomoc a starostlivosť - lege artis ani uvedené zhubné ochorenie nehlásil príslušnému oddeleniu klinickej onkológie, pacientku v uvedenom období opakovane vo svojej ordinácii v T., vyšetroval a poskytoval jej svoju subjektívnu liečbu onkologického ochorenia i napriek tomu, že nemal na liečbu onkologicky chorej pacientky odbornú lekársku spôsobilosť, príslušnú atestáciu a vykonával lekársku prax v rozpore so svojou špecializáciou všeobecného lekára, v dôsledku čoho došlo ku zhoršeniu jej zdravotného stavu, ochorenie generalizovalo, následkom čoho 21. júna 2003 o 04.00 h v Nemocnici s poliklinikou v T. na onkologickom oddelení zomrela.

Za to bol odsúdený podľa § 224 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, výkon ktorého mu bol podľa § 58 ods. 1 písm. a) § 59 ods. 1 Trestného zákona podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 1 roka. Podľa § 49 ods. 1 a § 50 ods. 1 Trestného zákona bol sťažovateľovi uložený trest zákazu činnosti vykonávať lekársku prax na dobu 2 rokov.

3. Krajský súd sa stotožnil so závermi rozsudku okresného súdu a napadnutým uznesením odvolania sťažovateľa a okresnej prokurátorky zamietol.

4. *Sťažovateľ k rozsudku okresného súdu a uzneseniu krajského súdu v podstatnom uviedol: „Skutková veta rozsudku je nezrozumiteľná a nelogická, nevyjadruje konkrétne všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, najmä objektívnu stránku (konanie, následok, kauzalitu) a subjektívnu stránku zavinenie z nedbanlivosti. ...*

Okresný súd neuvádza v čom konkrétne bol môj spôsob liečby a liečebný postup nesprávny, v čom sa prejavila neodbornosť v mojom liečebnom postupe a aký a v čom sa prejavil kauzálny nexus medzi mojim postupom a rapidným zhoršením zdravotného stavu a úmrtím poškodenej a v čom som mal porušiť a akú konkrétnu povinnosť vyplývajúcu z môjho povolania. ...

Krajský súd sa formálne stotožnil s nelogickou a rozpornou skutkovou vetou a právnym posúdením skutku a s nie náležite zisteným skutkovým stavom veci. Krajský súd v Trenčíne nedal odpovede na základné otázky trestného konania a to či som naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 224 ods. 1 a 2 Tr. zák.

1. *z hľadiska objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu (SPTČ), či moje konanie bolo v príčinnej súvislosti s následkom – úmrtím pani E. P. a na základe akých konkrétnych skutkových zistení dospel súd k svojim skutkovým a právnym záverom o príčinnej súvislosti a akú konkrétnu povinnosť vyplývajúcu a môjho povolania som mal porušiť*
2. *z hľadiska subjektívnej stránky SPTČ či v mojom prípade išlo o zavinenie z vedomej alebo o zavinenie z nevedomej nedbanlivosti a na základe akých konkrétnych skutkových zistení dospel súd k svojim právnym záverom.“*

5. Porušenie označených základných práv napadnutým uznesením krajského súdu sťažovateľ odôvodňuje takto: *„Sťažovateľ namietam porušenie práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a práva na spravodlivý proces (čl. 47 Charty) z dôvodov, že rozhodnutie krajského súdu vzhľadom na neústavný a nezákonný postup je jednak skutkovo a právne nesprávne, je nespravodlivé, nie je nestranné a jednak nie je riadne a zrozumiteľne, logicky, presvedčivo odôvodnené.*

Sťažovateľ namietam porušenie práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, ktoré je po skutkovej stránke ako aj po právnej stránke arbitrárne, nelogické a rozporné v záveroch, nevychádza z ústavne konformnej aplikácie na daný prípad použitých právnych noriem (čo v danom prípade nespĺňa ani rozhodnutie okresného súdu), pričom nie je jasné na základe akej skutkovej úvahy a aplikácie akých právnych noriem bol postup a rozhodnutie krajského súdu v súlade s ústavou a so zákonom, rozhodnutie vykazuje značný stupeň arbitrárnosti, keďže nemá žiadnu oporu ani v skutkovom stave, ani v aplikovaných právnych normách.

Sťažovateľ domnievam sa, že rozhodnutie krajského súdu je neústavné a nezákonné z dôvodu, že nespĺňa ústavou a medzinárodnými normami garantované požiadavky na spravodlivé rozhodnutie, nie je presvedčivo, logicky a najmä nie riadne odôvodnené, a preto v ňom vzhlíadam porušenie ústavného práva na súdnu ochranu v spojení s ďalším porušením ústavných povinností štátnych orgánov a v jeho rámci aj porušenie ústavného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie.“

6. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa ústavy, dohovoru a charty uznesením krajského súdu s tým, aby napadnuté uznesenie krajského súdu bolo zrušené a vec bola vrátená na nové konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ zároveň žiada priznanie náhrady trov konania.

7. *Sťažovateľ sa v závere sťažnosti domáha, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu. Svoju žiadosť odôvodňuje tým, že: „Sťažovateľ evidujem v dispenzári 180 pacientov s rakovinovým ochorením a tým, že mi bol uložený aj trest zákazu činnosti vykonávať lekársku prax nemôžem ich liečiť. Chcem tým povedať, že následky nespravodlivého rozhodnutia nepociťujem len ja, ale v oveľa väčšej miere moji ťažko vyliečiteľní pacienti.“*

II.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podstatu predloženej sťažnosti tvorí tvrdenie sťažovateľa, že k porušeniu označených článkov ústavy, dohovoru a charty došlo tým, že krajský súd aplikoval v predmetnom trestnom konaní zákon ústavne nekonformným spôsobom. Sťažovateľ namieta, že krajský súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, najmä vykonané znalecké dokazovanie, a zároveň že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podobne aj podľa čl. 47 Charty každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

13. Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu ústavný súd predovšetkým skúmal, či napadnuté uznesenie nie je neodôvodnené alebo arbitrárne v takom rozsahu, že by bolo možné hovoriť o sudcovskej svojvôli a porušení základných práv sťažovateľa.

14. Krajský súd v odôvodnení uznesenia v podstatnom uviedol: „Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu a vyhodnotení vykonaných dôkazov zistil, že okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal všetky potrebné dôkazy v záujme zistenia skutkového stavu veci, objasnenia všetkých skutočností významných pre rozhodnutie a na podklade vykonaných dôkazov správne zistil okolnosti, za ktorých obžalovaný spáchal skutok uvedený vo výroku napadnutého rozsudku. V odôvodnení rozsudku v súlade s ustanovením § 125 Tr. por. vyložil, na základe akých skutočností k takémuto záveru dospel, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov. ...

S poukazom na výpovede svedkov... má za preukázané, že poškodená E. P. sa liečila u obžalovaného MUDr. K. J. na základe toho, že mu dôverovala, ktorý ju od začiatku

výslovne presvedčil, že poskytnutím jeho liečby sa jej nález a stav zlepši. Obžalovaný pri prvotnom vyšetrení ju odhovárал od klasickej liečby - diagnostikovanie liečenia ochorenia, ktoré sa vykonáva punkciou na odobratie vzorky, ktorý postup môže byť ako rozbuška rozšírenia choroby, pričom dával do popredia vlastné liečebné metódy a prognostikoval úspešnosť liečby zo samotného vyliečenia v priebehu dvoch mesiacov. ...

Krajský súd má tiež za preukázané, že obžalovaný MUDr. K. J. použil v prípade pacientky poškodenej E. P. liečbu, ktorú publikoval vo svojej knihe „Liečba onkologických ochorení blokádou metabolizmu nádorov“ z roku 1997, ktorú publikoval ešte ako člen lekárskej komory s tým, že za jej nesúlady s právnymi normami Slovenskej republiky, ktorá nebola v súlade s jeho odbornou špecializáciou všeobecného lekára, bol potom neskôr podmienenečne vylúčený z lekárskej komory s konečnou platnosťou v roku 1999. Obžalovaný napriek tomu, že nebol už členom lekárskej komory, vykonával naďalej činnosť lekára, o čom svedčí, že na svojej ordinácii používal na príjem pacientov objekt označený ako Ambulancia MUDr. K. J., ktorá zrejme vytvárala u každého z potencovaných pacientov, ktorí ho navštívili presvedčenie, že idú za odborným lekárom, ktorý sa venuje ich zdravotnej problematike ako lekár a nie ako ľudový liečiteľ. O tej skutočnosti, že bol vylúčený zo Slovenskej lekárskej komory v žiadnom prípade neinformoval svojich pacientov, a aj v prípade poškodenej E. P. osvojoval si naďalej práva lekára tým, že pacientke indikoval liečbu liekmi, z ktorých liek Trypsín bol nepovoleným na území SR a tieto jej boli podávané injekčne, na čo už vôbec nemal oprávnenie. ...

Okresný súd nepochybil ani pri určení druhu trestu a jeho výmery, keď obžalovanému MUDr. K. J. uložil trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, výkon ktorého mu podmienenečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 1 roka a trest zákazu činnosti vykonávať lekársku prax na dobu 2 rokov. Uložený trest zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, ako aj pomery obžalovaného, tak ako na ne poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd.“

15. Ústavný súd pri posudzovaní namietanej arbitrárnosti napadnutého uznesenia predovšetkým poukazuje na ustálenú judikatúru a konštatuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, neprislúcha ústavnému súdu hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí

všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

16. Nad rámec uvedeného ústavný súd zdôrazňuje, že mu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (výsluch svedkov, znalecké dokazovanie a iné), tak ako to požaduje sťažovateľ vo svojej sťažnosti. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s vyššie uvedenými úlohami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti trestného konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy.

17. Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v podstate požaduje revíziu uznesenia krajského súdu, ktorým bolo zamietnuté jeho odvolanie proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu. Ústavný súd po preskúmaní sťažnosťou napadnutého uznesenia konštatuje, že rozhodnutie krajského súdu jasne a zrozumiteľne podáva výklad použitého právneho predpisu a dôvodí svoje rozhodnutie. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistil nič, čo by uznesenie krajského súdu robilo ústavne neakceptovateľným. Sťažnosťou napadnuté uznesenie je vnútorne logické, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, nie je arbitrárne a zrozumiteľným spôsobom podáva odpoveď na všetky otázky, prečo nebolo vyhovené predmetnému odvolaniu. *Ústavný súd poznamenáva, že právo na súdnu ochranu neznamena procesný úspech sťažovateľa vo veci (podobne II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97).*

18. K namietanému porušeniu základného práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd dodáva, že *sťažovateľovi nebolo v konaní odňaté právo na*

riadny opravný prostriedok, ktorý napokon aj využil a o ktorom rozhodol príslušný krajský súd. Ústavný súd preto uzatvára, že ani z hľadiska dodržania procesných záruk nemožno hovoriť o porušení sťažovateľom označených základných práv.

19. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je teda absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. O taký prípad išlo aj v prerokovávanej veci, preto ústavný súd z už uvedených dôvodov považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

20. V závere ústavný súd konštatuje, že čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy, ktorých porušenie bolo v sťažnosti taktiež namietané, neobsahujú konkrétnu garanciu základného práva a slobody, a preto nemôžu byť predmetom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

22. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2010